

Publicatie

Auteurs: Ruben Wiegerink
Verschenen in: Belastingblad 2023/50
Datum: December 2022
Titel: E-mailbericht van belanghebbende moet worden aangemerkt als een ingebrekestelling.

HOGE RAAD 9 december 2022, nr. 22/02513

(Mrs. R.J. Koopman, P.A.G.M. Cools,
A.E.H. Van der Voort Maarschalk)
m.nt. R.T. Wiegerink

ECLI:NL:HR:2022:1835

E-mailbericht van belanghebbende moet worden aangemerkt als een ingebrekestelling zodat de inspecteur een dwangsom wegens het niet tijdig beslissen is verschuldigd.

Arrest

in de zaak van
[X] te [Z] (hierna: belanghebbende)
tegen
de STAATSSECRETARIS VAN
FINANCIËN
op het beroep in cassatie tegen de
uitspraak van het Gerechtshof
Amsterdam van 24 mei 2022, nr.
21/00256 , op het hoger beroep van
belanghebbende tegen een uitspraak
van de Rechtbank Noord-Holland (nr.
20/344) betreffende een verzoek van
belanghebbende om toekenning van
een dwangsom wegens het niet tijdig
doen van uitspraak op bezwaar.

1. Geding in cassatie

Belanghebbende heeft tegen de
uitspraak van het Hof beroep in
cassatie ingesteld. Het beroepschrift in
cassatie is aan dit arrest gehecht en
maakt daarvan deel uit.
De Staatssecretaris, vertegenwoordigd
door [P], heeft een verweerschrift
ingediend.

Belanghebbende heeft een conclusie
van repliek ingediend.

2. Beoordeling van de klachten 2.1

In cassatie kan van het volgende
worden uitgegaan.

2.1.1

Bij brief van 3 december 2018 heeft
belanghebbende verzocht om de reeds
gedane aangifte voor de
inkomstenbelasting/premie
volksverzekeringen voor het jaar 2016
te wijzigen. Op 9 januari 2019 is aan
belanghebbende een aanslag in de
inkomstenbelasting/premie
volksverzekeringen voor het jaar 2016
opgelegd. Bij brief van 31 januari 2019
heeft belanghebbende de Inspecteur
nogmaals verzocht om haar aangifte te
wijzigen. De Inspecteur heeft deze brief
aangemerkt als bezwaarschrift.

2.1.2

Belanghebbende heeft op 13 juni 2019
in een e-mail aan de Inspecteur het
volgende geschreven: "Kunt u mij laten
weten of u de aanslag kan corrigeren
en wanneer ik deze kan verwachten? Ik
begrijp dat u niet verantwoordelijk bent
voor de trage besluitvorming, maar het
is inmiddels meer dan zes maanden
geleden dat de brief verstuurd is ... Ik
hoop spoedig een reactie te
ontvangen." Deze e-mail heeft als
onderwerp "Re: wijziging aangifte
2016".

2.1.3

Bij brief van 20 augustus 2019 heeft
belanghebbende verzocht om een
dwangsom in de zin van artikel 4:17
Awb wegens het niet-tijdig beslissen op
haar bezwaar.

2.1.4

Voor het Hof was in geschil of de e-mail van 13 juni 2019 kan worden aangemerkt als een ingebrekestelling. Het Hof heeft onder verwijzing naar het arrest van de Hoge Raad van 10 juni 2016 geoordeeld dat de e-mail van belanghebbende niet voldoet aan het vereiste dat het geschrift voldoende duidelijk maakt op welke aanvraag het betrekking heeft. Het Hof heeft voorts geoordeeld dat de e-mail van belanghebbende veeleer het karakter van een vraagstelling heeft, en dat met de daarin uitgesproken hoop spoedig een reactie te ontvangen niet voldaan is aan het vereiste dat op het alsnog nemen van een beslissing wordt aangedrongen.

2.2

Belanghebbende keert zich in cassatie tegen de hiervoor in 2.1.4 weergegeven oordelen van het Hof. Belanghebbende betoogt daartoe dat de e-mail van 13 juni 2019 was gestuurd in reactie op een eerdere e-mail waarin de Inspecteur vragen stelde omtrent het door haar ingediende verzoek van 3 december 2018. Voor de ontvanger van de e-mail was volgens belanghebbende aldus voldoende duidelijk dat deze het verzoek van 3 december 2018 betrof. De klacht houdt verder in dat de e-mail van 13 juni 2019 redelijkerwijs niet anders kan worden opgevat dan als het aandringen op het nemen van een beslissing.

2.3

Belanghebbende klaagt terecht over de begrijpelijkheid van de in 2.1.4 bedoelde oordelen van het Hof. De e-mail van 13 juni 2019 – met vermelding van het onderwerp "Re: wijziging aangifte 2016" – laat geen andere conclusie toe dan dat deze betrekking had op het in het bezwaarschrift herhaalde verzoek tot wijziging van de aangifte voor het jaar 2016 en dat belanghebbende met die e-mail heeft aangedrongen op het alsnog nemen van een beslissing op het

bezwaar. Voor een ingebrekestelling als bedoeld in artikel 4:17, lid 3, Awb is niet vereist dat in een geschrift de termen 'aanmanen' of 'in gebreke stellen' worden gebruikt.

2.4

De uitspraak van het Hof kan niet in stand blijven. Nu niet in geschil is dat aan de overige eisen voor een ingebrekestelling als bedoeld in artikel 4:17, lid 3, Awb is voldaan en evenmin dat de Inspecteur onder deze omstandigheden de maximale dwangsom van € 1.260 verschuldigd is geworden, kan de Hoge Raad de zaak afdoen.

3. Proceskosten

De Hoge Raad ziet geen aanleiding voor een veroordeling in de proceskosten.

4. Beslissing

De Hoge Raad:

- verklaart het beroep in cassatie gegrond,
- vernietigt de uitspraak van het Hof, en de uitspraak van de Rechtbank, voor zover daarin niet is beslist dat aan belanghebbende een dwangsom wordt toegekend met betrekking tot het niet tijdig beslissen op het bezwaar tegen de aanslag in de inkomstenbelasting/premies volksverzekeringen voor het jaar 2016,
- stelt het bedrag van de door de Inspecteur verbeurde dwangsom vast op € 1.260,
- bepaalt dat de Inspecteur wettelijke rente over de dwangsom van € 1.260 is verschuldigd vanaf 25 juli 2019 tot de dag van de algehele voldoening daarvan,
- draagt de Staatssecretaris van Financiën op aan belanghebbende te vergoeden het griffierecht dat belanghebbende voor de behandeling van het beroep in cassatie heeft betaald van € 136, en
- draagt de Inspecteur op aan belanghebbende te vergoeden het bij het Hof betaalde griffierecht ter zake

van de behandeling van de zaak voor het Hof van € 134.

Noot

Deze zaak betreft in cassatie slechts nog de verschuldigdheid van de dwangsom wegens het door de inspecteur niet tijdig beslissen op het bezwaar tegen de aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen. Het hof besliste dat geen dwangsom was verschuldigd omdat er geen sprake was geweest van de juiste ingebrekestelling. De Hoge Raad casseert. Hij licht toe dat het e-mailbericht van belanghebbende waarin werd aangedrongen op een spoedige reactie niet anders kan worden geïnterpreteerd dan als een ingebrekestelling. De beslissing van de Hoge Raad is alleszins begrijpelijk. Om aanspraak te kunnen maken op een dwangsom dient belanghebbende het bestuursorgaan schriftelijk in gebreke te stellen. Uit art. 4:17 lid 3 Awb volgt dat de dwangsom verschuldigd is vanaf de dag waarop twee weken zijn verstreken na de dag waarop de termijn voor het geven van de beschikking is verstreken én het bestuursorgaan van de aanvrager een schriftelijke ingebrekestelling heeft ontvangen. De ingebrekestelling dient als een prikkel tot het alsnog doen van uitspraak. Voor een ingebrekestelling geldt de eis dat duidelijk is dat de belanghebbende het bestuursorgaan maant om alsnog een bepaald besluit te nemen (HR 10 juni 2016, ECLI:NL:HR:2016:1124, Belastingblad 2016/341 m.nt. J. Couperus). Daarvoor is – aldus de HR – niet vereist dat belanghebbende bepaalde termen zoals ‘aanmanen’ of ‘in gebreke stellen’ gebruikt. Slechts is vereist dat de belanghebbende voldoende duidelijk maakt (i) om welke aanvraag (c.q. bezwaarschrift) het gaat, (ii) dat hij zich op het standpunt stelt dat niet is beslist, en (iii) dat hij erop aandringt dat alsnog wordt beslist. Dat de ingebrekestelling per e-mail was

verzonden, was geen discussiepunt in deze zaak. Kennelijk was door de inspecteur al dan niet impliciet kenbaar gemaakt dat de elektronische weg was geopend. Nu in dit geval sprake was van een geldige ingebrekestelling en een overschrijding van de beslistermijn is de heffingsambtenaar een dwangsom verschuldigd aan belanghebbende, en kon de Hoge Raad de zaak zelf afdoen.

R.T. Wiegerink